

Amanda Kalla

Pilottijakso suomalaisessa tuotanto- kulttuurissa

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Medianomi

Elokuva ja televisio

Opinnäytetyö

9.5.2022

Tiivistelmä

Tekijä(t):	Amanda Kalla
Otsikko:	Pilottijakso suomalaisessa tuotantokulttuurissa
Sivumäärä:	22 sivua
Aika:	9.5.2022
Tutkinto:	Medianomi AMK
Tutkinto-ohjelma:	Elokuvan ja television koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto:	Tuotanto
Ohjaaja(t):	Lehtori Antti Pönni

Tässä monimuotoisessa opinnäytetyössä tutkitaan pilottijaksojen yleisyyttä ja niihin asennoitumista Suomessa. Pilottien tekeminen on Suomessa melko uusi ilmiö, ja niitä tehdään todella vähän verrattuna esimerkiksi Yhdysvaltoihin. Tämä työ pyrkii selvittämään syitä tälle ja sitä, missä tilanteissa pilottijaksoja kuitenkin päätetään toteuttaa.

Tutkimus toteutettiin pääosin suomalaisen televisioalan ammattilaisten haastatteluiden avulla. Lähteinä käytettiin myös vanhoja opinnäytetöitä ja ulkomaalaista kirjallisuutta, sillä suomalaista kirjallisuutta aiheesta ei löytynyt.

Työssä ilmenee, että vaikka ammattilaiset suhtautuvat myönteisesti pilotteihin, on niiden suurimpana esteenä rahan puute. Pilotteja tehdään siis Suomessa melko vähän, mutta tutkimuksessa saatiin selville, minkälaisissa tilanteissa niitä kuitenkin päätetään toteuttaa. Myös yleisesti sarjojen kehittäminen ja myymiskaava Suomessa selkeni tutkimusta tehdessä.

Opinnäytetyö osoittaa, millaisissa tilanteissa pilotin tekemistä kannattaa harkita suomalaisessa tuotantokulttuurissa ja minkälaista hyötyä siitä voi olla tekijöille. Pääosin pilottia käytetään työkaluna, kun halutaan kokeilla jonkin uuden asian toimivuutta.

Avainsanat: Pilotti, jakso, demo, televisio, tuotanto, tuottaja, tv-sarja, draama

Abstract

Author(s): Amanda Kalla
Title: Pilot Episode in Finnish Production Culture
Number of Pages: 22 pages
Date: 9 May 2022

Degree: Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme: Film and Television
Specialisation option: Production
Instructor(s): Antti Pönni, Senior Lecturer

This thesis consists of a pilot episode called Taivas and this written report which studies pilot episodes in Finnish production culture. Pilot productions are relatively new phenomenon in Finland, and it is seldomly carried out compared to, for example, the United States. This thesis seeks to find the reasons why there are so few pilot episodes in Finland and the circumstances in which pilot episodes are produced for a TV series.

The study was mainly carried out by interviewing Finnish television professionals since there is no Finnish literature about the subject. Previous theses about producing a pilot episode were also used as a source for this study.

The Finnish television professionals would like to produce more pilots but the biggest obstacle to doing them is the lack of money. Only a few pilots are made in Finland per year. The study discovered the situations the pilot episodes are produced despite the obstacles. The general plan for the development and marketing of series in Finland also became clear during the research.

This thesis shows in what situations it is worth considering producing a pilot in Finnish production culture and what kind of benefit it can bring to the creators of the show. For the most part, the pilot is used as a tool to try out something new.

Keywords: Pilot, episode, demo, television, production, producer, tv series, drama

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Käsitteiden määrittely	2
2.1	Pilottijakson määritelmä	2
2.2	Ostaja / levittäjä	3
3	Pilotin tuotantovaiheet	4
3.1	Millainen on hyvä pilotti?	4
3.2	Taivas-pilotin kehittäminen ja esituotanto	6
3.2.1	Mitä halusimme pilotoida?	7
3.2.2	Budjetti	8
3.2.3	Työryhmän valinta	9
3.2.4	Näyttelijöiden valinta	10
3.2.5	Kuvausten valmistelut	10
3.3	Tuotanto	10
3.4	Jälkituotanto ja levitys	11
3.5	Sarjan levittäminen valmiilla pilottijaksolla	12
4	Pilotit Suomessa	12
4.1	Yleisyys	12
4.2	Kehittelykaavan eri muodot	15
4.3	Rahoitus	17
4.4	Case: Kevät X Demojakso	17
5	Lopuksi	19
	Lähteet	21

1 Johdanto

Tämä opinnäytetyö käsittelee pilottijaksoja Suomessa ja draamasarjan pilottijakson tekemistä. Idea aiheeseen syntyi, kun aloimme tekemään teososana pilottijaksoa draamasarjalle. Sitä hahmotellessamme selvitimme pilottijakson tuotantoa, eikä esimerkkejä ja ohjeita juurikaan löytynyt Suomesta. Opinnäytetyöni on monimuotoinen ja koostuu kirjallisesta osasta sekä teososasta. Teososana toimii pilottijakso Taivas-nimiseen nuorille aikuisille suunnattuun draamasarjaan, jonka tuotimme yhdessä luokkalaisten kanssa. Toimin itse projektissa tuottajana sekä apulaisohjaajana. Taivaan käsikirjoittajina toimivat opiskelijat Jaakko Mäkeläinen ja Mikko Laukkanen, ohjaajana Jaakko Mäkeläinen. Helsinkiin sijoitettava pilottijakso kuvattiin toukokuussa 2021, ja se valmistui huhtikuussa 2022.

Taivaan käsikirjoitusta tai konseptia ei ole vielä pitchattu tuotantoyhtiöille tai muille ostajille, vaan lähdemme myymään sarjaa nimenomaan valmiin pilottijakson avulla. Kirjallisessa osassa tulen tutkimaan sitä, kuinka yleinen kyseinen toimintamalli Suomessa on ja miten muiden pilottijaksojen tai sarjojen kaavat eroavat tästä mallista. Tulen myös käsittelemään pilottijakson toteuttamista vaiheineen esituotannosta levitykseen. Menetelmänä käytän pääosin suomalaisten televisioalan ammattilaisten haastatteluja.

Työllä pyritään selvittämään pilottijakson yleisyyttä, toimivuutta suomalaisessa tuotantokulttuurissa ja alan ammattilaisten asenteita niihin Suomessa. Käsitykseni mukaan pilottijakson tekeminen ja sen avulla televisiosarjan markkinointi tuotantoyhtiöille ja levittäjille ei ole kovin yleistä Suomessa, ainakaan verrattuna Yhdysvaltoihin. Pilotit ovat alkaneet vasta rantautumaan Suomeen, ja haluan selvittää, kuinka yleistä ja kannattavaa pilottijakson tekeminen ja rahoittaminen Suomessa on ja kuinka pilotit ovat menestyneet. Selvitän myös, kuinka televisiosarjoja markkinoidaan levitykseen, mikäli pilottijaksoa ei käytetä myymisen välineenä.

2 Käsitteiden määrittely

2.1 Pilottijakson määritelmä

Sana ”pilotti” tarkoittaa usein jotain kokeilua televisiomaailman lisäksi esimerkiksi yritys- ja pelimaailmassa. Pilotin synonyyminä voidaan käyttää myös sanaa demo tai prototyyppi. Pilottijaksolla tarkoitetaan televisiosarjan ensimmäistä koejaksoa, jossa käyvät ilmi muun muassa koko sarjan tyyli, sisältö ja keskeiset hahmot. (Kiviniemi 2009, 7.)

Katsojille sana pilotti on varmasti tuttu ainakin Netflixistä, sillä siellä lähes kaikkien sarjojen ensimmäinen jakso on nimetty Pilotiksi. Joskus tekijöiltä tilataan myös pilottikausia eli kokonainen ensimmäinen kausi sarjasta, jonka avulla arvioidaan sarjan menestystä ja kannattavuutta jatkossa. (Wikipedia 2022.)

Pilotti- tai demojaksolla pyritään usein myymään sarjakokonaisuutta tuottajalle tai levittäjälle, sillä niin sanotusti testataan sarjan kannattavuutta. Pilottijakso ei aina tule ulos katsojille sellaisenaan, vaan siihen saatetaan tehdä isojakin muutoksia tilaajan tai levittäjän toiveiden ja vaatimusten mukaan koskien esimerkiksi näyttelijöitä, juonta tai tyyliä. Joskus pilottijaksolla testataan sarjan kannattavuutta näyttämällä se yleisölle ja kysymällä mielipiteitä ja palautetta jaksosta, jonka jälkeen sarjan mahdollisesta jatkosta ja muutoksista neuvotellaan. (Lampela, 10.2.2022.)

Eli yleisesti, pilotti tarkoittaa sitä, että jotain halutaan testata. Testattavaa voi olla esimerkiksi lavasteet tai henkilökemia. Joskus pilotti menee suoraan televisioon, ja joskus se on vain tekijöiden työväline jatkoa varten. (Baas, 29.4.2022.)

Suomalaisilla televisio-ohjelmamarkkinoilla pilotti on kestoaltaan varsinaista ohjelmaa huomattavasti lyhyempi, lavasteiltaan vaatimattomampi sekä erittäin pienellä budjetilla tehty pääpiirteinen kuvaus ohjelmasta. Pilotin tarkoituksena on siis edustaa uutta ohjelmaideaa, jota myyjä pyrkii myymään ostajalle. (Kauhanen 2007, 4-5.)

2.2 Ostaja / levittäjä

Pilottia voidaan lähteä myymään esimerkiksi tuotantoyhtiölle, yksittäiselle tuottajalle tai suoraan kanavalle (Vappula, 11.1.2022). Myös kanavat hakevat itse uusia ohjelmia, ja niitäkin lähestytään toisinaan valmiilla piloteilla (Baas, 29.4.2022). Suomen yleisradio Yle julkaisee vuosittain niin sanotut tarjontaspek- sit:

Yle kertoo tarjontaspekeillä keskeisimmät sisältö- ja julkaisutarpeet tulevalle vuodelle ja oh- jaa niiden avulla sekä omatuotantoista että ulkopuolelta hankittavaa sisältötarjontaansa (Yle 2022).

Vuotta klikkaamalla löytää tarkat tiedot siitä, mitä Yle hakee ja haluaisi heille tar- jottavan. On viisasta ottaa nämä huomioon jo kehittelyvaiheessa, mikäli haluaa tarjota teostaan juuri esimerkiksi Ylelle.

Omassa kehittelyvaiheessamme otimme huomioon vuoden 2021 speksit. Niistä parhaiten sarjamme sopisi ”yhteisöllisyyttä vahvistavan fiktiosarjan” kohtaan. Juuri julkaistuissa 2022 vuoden spekseissä sarjamme sopisi kohtaan ”elämän- vaiheesta nouseva fiktiosarja”, johon aiomme tähdätä, kun toivottavasti pää- semme pitchaamaan sarjaa Ylelle.

Kuva 1 Yksi Ylen vuodelle 2022 julkaisemista tarjontaspekseistä, johon sarjamme voisi sopia.

Myös muille kanaville tai suoratoistopalveluille voi lähteä tarjoamaan teoksia. Suomessa niitä ovat Mtv/Cmore, Nelonen ja Elisa. Nykyään myös katsojat osaavat profiloida hyvin eri kanavia, mutta etenkin tuotantoyhtiöt tietävät tarkkaan mitä mikäkin kanava tai suoratoistopalvelu hakee. (Lampela, 10.2.2022.)

3 Pilotin tuotantovaiheet

3.1 Millainen on hyvä pilotti?

Hyvä pilotti herättää kysymyksiä ja mielenkiintoa katsojassa ja mahdollisessa ostajassa. Sillä täytyy pyrkiä petaamaan jatkoa sarjalle. Pilotin yksi tärkeä tehtävä on myös osoittaa se, että sarja on toteutettavissa. (Rabkin 2017, 5, 20.)

Kysyin Ylen Jarmo Lampelalta, mitä kaikkea pilotin tekemisessä tulisi ottaa huomioon:

Riippuu varmaan sisällöstä. Jos pystyy määrittelemään sen mitä lähtee hake-
maan ja kehittämään, jos se on vastaava visuaalinen kerrontatapa niin tottakai
kannattaa lähteä kokeilemaan, mikä se katsojapalaute on ja miltä se tekeminen
tuntuu. Mutta jos se on vaikka komediapilotti, niin on hyvä, että pilotti on jo
hauska. Kannattaa käyttää siihen käsikirjoitukseen ihan huolella aikaa, että se on
fokusoitunut juuri siihen mitä halutaan testata. (Lampela, 10.2.2022.)

William Rabkin on kirjoittanut kirjaansa listan, jonka avulla ammattilaiset arvioi-
vat pilotteja tai niiden käsikirjoituksia. Tässä niistä osa:

- Kiinnostaako minua koko tarina, kukaan henkilöhahmoista tai se, saavatko he
mitä he haluavat?
- Jos minua ei kiinnosta niin miksi? Onko kyseessä tarina, henkilöhahmot vai jo-
kin muu?
- Mikä on päähenkilön tavoite?
- Ovatko tavoitteet samaistuttavia?
- Uskonko hahmoja ja kannustanko heitä pääsemään tavoitteisiinsa?
- Onko tavoitteilla panoksia?
- Kestääkö liian kauan, että tarina alkaa?
- Onko tarinassa konfliktia?
- Onko tarinassa tarpeeksi toimintaa?
- Onko tarinassa suhteita, joihin minä tai yleisö haluaa syventyä ja tietää lisää
sarjan edetessä?
- Mikä on pilotin huippukohta tai onko sitä?
- Onko huippukohta tyydyttävä?
- Onnistuiko pilotti demonstroimaan sarjan konseptin?
- Lupaako pilotti sarjan tarinalle niin sanotun moottorin?
- Onko pilotin tai sarjan teemat nykyaikaan sopivia?
- Viihdyinkö pilotin parissa?

- Kiinnostaako minua, mitä toisessa jaksossa tapahtuu?

(Levy 2019, 182-184.)

Pilotissa on tärkeää käydä ilmi tulevan sarjan tai ohjelman tyyli ja se, mitä pilotoidaan ja miten paperilla ollut suunnitelma toteutuu. Hyvä pilotti on tekijöille työkalu, joka opettaa, mitä voidaan vielä korjata tai muuttaa ennen lopullista ohjelmaa tai sarjaa. (Baas, 29.4.2022.)

3.2 Taivas-pilotin kehittäminen ja esituotanto

Kehittelyvaiheessa muokkaisimme käsikirjoitusta valmiiksi yhdessä ydintyöryhmämme (käsikirjoittajat, tuottaja ja production designer) kanssa. Käsikirjoitukseen tehtiin tarvittaessa muutoksia, jotta se olisi toteutettavissa mahdollisimman vaivattomasti ja pieneen budjettiin sopivasti. Muokkasimme käsikirjoitusta esimerkiksi lokaatioiden mahdollisuuksien sekä työryhmän ideoiden ja ehdotusten mukaan. Oli myös tärkeää pitää koko ajan mielessä, että kyseessä on nimenomaan pilotti, jossa tulee kokeilla asioiden toimimista.

Taivas-pilottijakson synopsis:

Matias herää veljensä Eliaksen sohvalta välittömään kiireeseen - hänen on riennettävä valmistautumaan illan DJ-keikkaansa varten. Eliaksella on syntymäpäivä ja kiireessä veljen valmistelemat juhlakahvit on jätettävä väliin.

Matiaksen ystävillä Allulla ja Joelilla on suuria suunnitelmia heidän yhteisen Dj-porukkinsa varalle. Illalla tapahtuvan baarikeikan jälkeen tarkoitus on nimittäin aloittaa rahan tienäminen klubikeikkojen merkeissä. Suunnitelmia jarruttaa ainoastaan Matiaksen totaalinen haluttomuus viedä harrastusta uudelle tasolle. Samalla vaatekaapissaan kannabisviidakkoa kasvattava Aslan-nimellä tunnettu höyrypää yrittää tarjoilla Matiakselle tilaisuutta tienata rahaa pilvenkasvatusoperaationsa kuriirina.

Matias löytää illan keikkaa odotellessaan levykaupasta harvinaisen Taivas - vinylilevyn. Rahat ovat kuitenkin loppu ja illan keikalle alkaa olla kiire. Matias kuitenkin ymmärtää levyn olevan täydellinen syntymäpäivälahja veljelleen - ja päättää saada sen käsiinsä keinolla millä hyvänsä. (Mäkeläinen 2022.)

3.2.1 Mitä halusimme pilotoida?

Yksi suurimmista syistä, miksi Taivas-sarjan pilottijakso haluttiin toteuttaa, oli se, että se sopi pituudeltaan opinnäytetyön teososaksi ja saimme siitä samalla työkalun tulevaisuuttamme varten.

Kokeiltavaa eli pilotoitavaakin toki oli. Koko työryhmä kuvaajaa lukuun ottamatta ovat opiskelijoita, eli pilotoimme työryhmänä toimimista ja audiovisuaalisen teoksen toteuttamista opiskelijoina.

Toinen tärkeä kokeilemisen arvoinen juttu oli se, että teos päätettiin toteuttaa mustavalkoisena. Halusimme nähdä, miten mustavalkoisuus toimii nykypäivänä ja mihin kaikkeen se vaikuttaa katseluelämyksessä. Mustavalkoisuudella demoimme myös sarjan maailmanrakennusta – katsoja ei näe tuttua helsinkiläistä maisemaa samalla tavalla, ja tämä tuo katseluelämykseen mielenkiintoisen kulman.

Kuva 2. Kuvakaappaus Taivas-pilottijaksosta.

Taivas-pilotin tuotannossa oli tiiviisti mukana production designer. Halusimme kokeilla, miten kyseinen työrooli toimii, sillä suomalaisessa tuotantokulttuurissa ei juurikaan käytetä kyseisellä nimikkeellä toimivaa henkilöä. Usein mukana on

lavastaja, joka vastaa pelkästä lavastuspuolesta, mutta tuotannossamme toiminut production designer vastasi visuaalisen kokonaisuuden hallinnasta. Hän siis valvoi lavastuksen lisäksi myös valaisua ja kuvaa, jotta ohjaaja pystyi keskittymään näyttelijöiden ohjaamiseen.

Myös roolitusta haluttiin testata pilotissa: miten henkilöhahmot toimivat, millainen kemia näyttelijöillä on keskenään, sopivatko näyttelijät hahmoilleen ja miten kyseiset kasvot myyvät sarjaa? Pidimme sitä ehdottomasti pilotin tekemisen vahvuutena, että siinä voitiin kokeilla castin toimimista.

3.2.2 Budjetti

Käsikirjoituksen valmistuttua aloimme miettimään rahoitusta ja budjettia pilottijaksolle. Saimme koululta veloituksetta käyttöön kaluston, sisältäen kalustopakettiauton ja sen polttoaineet, mutta rahoitusta emme koululta saaneet. Tarvitimme kuitenkin jonkin verran rahoitusta muun muassa cateringiin, puvustukseen ja näyttelijöiden palkkoihin. Pidimme todella tärkeänä sitä, että saamme jaksoon hyvät näyttelijät ja heidän työstään maksetaan korvaus, vaikkemme voineetkaan maksaa täyttä ammattinäyttelijän palkkaa. Työryhmälle emme maksaneet palkkaa, sillä se koostui luokkalaisistamme, joista iso osa teki pilottia myös teososanaan opinnäytetyöhön tai sai työstään opintopisteitä. Lopulta saimme pilotin budjetiksi 1000 euroa, joka koostui kokonaisuudessaan ohjaajakäsikirjoittajamme omista rahoista.

Suurin osa budjetista menikin näyttelijöiden palkkoihin, cateringiin ja puvustukseen. Lavastuksessa pyrimme käyttämään lainattuja ja edullisia tuotteita muun muassa ystäviltä ja kirpputoreilta. Muodostui myös pienempiä kulueriä, kuten polttoainerahoja tarvittaville henkilöautoille sekä parkkimaksuja tuotannon ajoneuvoille.

3.2.3 Työryhmän valinta

Työryhmän valinnassa halusimme taitojen ja kokemuksen lisäksi priorisoida henkilöiden ymmärryksen sarjan kokonaisuudesta ja yhteisen vision lopputuloksesta. Etenkin, kun kyseessä on pilotti, pidimme erityisen tärkeänä sitä, että kaikki tekijät ovat tekemässä samaa lopputulosta ja ymmärtävät myös koko sarjakokonaisuuden konseptin. Halusimme valita luokaltamme tekijöiksi henkilöitä, jotka mahdollistavat hyvän ja toimivan ilmapiirin kuvaussetissä. On tärkeää, että kaikilla on setissä hyvä olla, ja koen, että se näkyy myös lopputuloksessa. Muina tärkeinä piirteinä hyvässä työryhmäläisessä pidän kärsivällisyyttä ja hyviä kommunikaatitaitoja.

Emme halunneet kenellekään työryhmän jäsenelle liikaa tehtävää, vaan halusimme taata, että kaikki voivat keskittyä omaan työrooliinsa parhaan mahdollisen lopputuloksen luomiseksi. Tämän mahdollistamiseksi hankimme HOD:eille (head of departments) assistentteja, jotka he saivat itse valita.

Kuten aiemmin mainitsin, meillä oli myös läpi koko luomisprosessin ajan mukana visuaalisen kokonaisuuden ja yhtenäisyyden suunnittelusta ja toteutumisesta vastaava, production designer. Hän hallinnoi roolissan koko visuaalista puolta, eli lavastusta, puvustusta, maskeerausta ja esittelymateriaalien ulkoasuja, sekä antoi mielipiteensä näyttelijöiden ja lokaatioiden valintoihin. Hän oli mukana setissä varmistamassa, että kuva valaistuksineen näyttää koko ajan hyvältä ja yhtenäiseltä. Production designer antoi mielipiteensä myös leikkausversioihin, värimäärittelyyn ja grafiikkoihin. Näin ollen ohjaaja sai keskittyä enemmän näyttelijöiden ohjaamiseen ja tarinan toteutumiseen. Koimme erittäin tärkeäksi sen, että visuaalisesta puolesta vastaa yksi ja sama henkilö, etenkin kun kyseessä on sarja. On tärkeää, että yhtenäinen visuaalinen ilme kantaa läpi koko sarjakokonaisuuden. Etenkin ohjaaja, valaisija ja kuvaaja kokivat, että kyseisestä roolista oli heille todella suuri apu.

Koen, että onnistuimme työryhmän valinnassa erittäin hyvin, sillä koko prosessi sujui heidän osaltaan hyvin ja yhteistyö on ollut saumatonta.

3.2.4 Näyttelijöiden valinta

Päähenkilön näyttelijä valittiin jo käsikirjoitusvaiheessa, sillä toinen käsikirjoittajistamme halusi näytellä kyseistä roolia. Muihin rooleihin halusimme ensisijaisesti ammattinäyttelijöitä. Onnistuimme tässä hyvin; näyttelijöistämme puolet eli neljä kahdeksasta ovat ammattinäyttelijöitä. He ovat Joona Kaakinen, Kheba Touray, Senna Vodzogbe ja Deogracias Masomi. Muut neljä näyttelijää ovat toinen käsikirjoittajistamme, ohjaajan ystävä ja kaksi näyttelijäksi haluavaa nuorta naista, jotka löysimme Facebook-ryhmän kautta.

Näyttelijöiden valinta kävi yllättävän helposti, sillä suurin osa näyttelijöistä olivat ensimmäisiä valintojamme, ja oli ilahduttavaa huomata heidän olevan kiinnostuneita sarjakokonaisuudesta. Hyvät näyttelijäkiinnitykset ovat erinomainen myyntivaltti pilottijaksolle ja näin ollen koko sarjalle.

3.2.5 Kuvausten valmistelut

Kuvauksia varten tuli varmistaa lokaatiot eli kuvauspaikat. Niitä varten kävimme yhdessä työryhmän kanssa recceillä eli kuvauspaikkakäynneillä. Myös näyttelijät tuli kiinnittää hyvissä ajoin, jotta ohjaaja pystyi aloittamaan harjoittelut heidän kanssaan sujuvien kuvauspäivien varmistamiseksi.

Lokaatioiden ja näyttelijöiden aikataulujen varmistuttua saatiin tehtyä kuvauksille aikataulut ja kuvauspäiväkohtaiset callsheetit. Joinakin kuvauspäivinä oli myös siirtymiä lokaatioiden välillä. Ne tuli ottaa tarkkaan huomioon callsheeteissä ja työryhmän kyydit tuli suunnitella etukäteen.

Myös puvustus, lavastus ja catering hankittiin etukäteen tarkkaan budjetin mukaan.

3.3 Tuotanto

Kuvasimme jaksoa viitenä peräkkäisenä päivänä 27.–31.5.2021 yhteensä yhdeksässä eri lokaatiossa. Kuvauksia varten suunnitellut aikataulut ja callsheetit

onnistuivat hyvin, ja pysyimme aikataulussa jokaisena kuvauspäivänä. Toimin itse kuvauksissa tuottajan lisäksi myös apulaisohjaajana.

3.4 Jälkituotanto ja levitys

Yhdysvaltalainen Amazon Prime laittaa pilottinsa kaikkien nähtäville ja pyytää katsojia päättämään, mitkä niistä ansaitsevat päästä tuotantoon televisiosarjaksi (Rabkin 2017, 5). Myös Suomessa on testattu tätä toimintatapaa. Yle julkaisi Areenassa vuonna 2020 pilottijakson nimeltä *Ainoa huoneessa*. Kyseessä oli sarja, jollaista ei ollut ennen tehty Suomessa, joten pilotilla haettiin myös maailmaa, josta kerrotaan. Tällöin Jani Toivola (ohjaaja), käsikirjottajat ja tuotantoyhtiö pääsivät testaamaan työpilotilla, minkälainen sarjan vastaanotto on. Jatkossa käydään läpi, mikä pilotissa oli oleellista ja onnistunutta sekä minkälaiseen tarinaan ja julkaisumailmaan mennään jatkokehittelyssä. Kyseinen sarja sai hyvän vastaanoton ja on nyt tuotannossa. (Lampela, 10.2.2022.)

Pilottijaksoa kannattaa lähteä kaupittelemaan tuotantoyhtiöille. Pietari Vappula suosittelee, että kannattaa katsoa, mitä tuotantoyhtiöt/tuottajat ovat tehneet aiemmin, ja miettiä sitä kautta, mitä tuotantoyhtiötä kannattaa lähestyä. Tuotantoyhtiön kautta mietitään myyntiä useammalle eri kanavalle. Ainakin, jos on kokemattomampi tekijä, on hyvä ottaa mukaan taho, joka auttaa ja miettii projektin parasta. Tuotantoyhtiöiden ammattitaitoa kannattaa hyödyntää. (Vappula, 11.1.2022.)

Ylellä pilotin julkistamisia kaikkien nähtäväksi tehdään jonkin verran, riippuu tosin budjetista, jolla jaksoa tehdään. Pilotoinnit tehdään yleensä ilman julkaisuoptiota – se on halvempaa, kun maksetaan vain työstä eikä julkaisuoikeuksista. Tällöin budjetti pysyy maltillisempana. On myös selkeästi jotain, mitä halutaan saada rajatulle yleisölle nähtäväksi esimerkiksi Areena Storiesin kautta. Ylen asiakkuustutkimuspuolella on eri yhtiöitä, jotka hakevat pelkästään henkilöitä testileisöksi ympäri Suomen. (Lampela, 10.2.2022.)

3.5 Sarjan levittäminen valmiilla pilottijaksolla

Kysyin kahdelta haastateltavaltani mielipidettä siihen, että sarjaa markkinoitaisiin valmiin pilottijakson avulla.

Riippuu ihan genrestä ja tarinasta. Ei kellään ole varmasti sitä vastaan, että näkee valmiiksi kuvatun pilotin tai klippejä, oleellista on vaan antaa sille katseluohje. Jos on tehty vaikka koulutyönä psykologinen trilleri, niin voi antaa sen ohjeen, että alkää odottako vielä suurta tuotantoarvoa suuresta lavastuksesta, eli ikään kuin ohje siitä, mitä teidän pitäisi tästä katsoa. (Lampela, 10.2.2022.)

On itseasiassa hyvä tehdä pilotti valmiiksi. Pilotti näytetään yleisölle ja osatajille, katsotaan reaktio siitä. Mielestäni se on hyvä, koska se ei kuitenkaan ole ajatus, että pilotti on yhtä kuin sarja, vaan se on vaan yksi työvaihe, tai osoitus siitä konseptista, mutta jatketaan jalostamista. Siihen pisteeseen pääsemiseksi tekijöillä pitäisi olla rauha tekemiseen. (Vappula, 11.1.2022.)

Vastauksista voi päätellä, että pilotteja otetaan vastaan myönteisellä asenteella. On kuitenkin tärkeää antaa Lampelan mainitsema katseluohje, sillä usein pilotit on toteutettu esimerkiksi pienemmällä budjetilla ja katsojan on hyvä ottaa se huomioon. Molemmat haastateltavat nostavat esille sen, että on tärkeää muistaa pilotin olevan vielä keskeneräinen työkalu, jota on tarkoitus jalostaa pidemmälle. Kyseessä ei siis ole lopullinen teos ja kaikkien osapuolien on hyvä pitää tämä mielessä.

4 Pilotit Suomessa

4.1 Yleisyys

Suomessa käsite pilotti liittyy enemmän kansainvälisesti rahoitetun sarjan draamaan (Lampela, 10.2.2022). Vappulan käsityksen mukaan pilotteja tehdään Suomessa melko vähän, ainakin verrattuna Yhdysvaltoihin, jossa on kausia, jolloin kanavat tilaavat tietyn määrän pilottijaksoja. Valmiiden pilottijaksojen joukosta valitaan myöhemmin tuotantoon menevät. (Vappula, 11.1.2022.)

Lampela puhuu haastattelussaan samaa ja tarkentaa Yhdysvaltojen pilottirakennetta – keväällä kuvataan pilotit ja syksyllä päätetään, mitkä niistä menevät tuotantoon. Tällaista rakennetta ja kulttuuria Suomessa ei juurikaan ole, ja

syynä on rahan puute. Pilotti käsitetään enemmänkin käsikirjoituspilottina. Amerikkalaiseen maailmaan liittyy paljon se, että pilotti on työkalu myös mainostajien suuntaan. Pilotilla myydään se, kuka sen tarjoaa, kuka on ikään kuin päämainosmedia, eli maksaja. Suomen markkina on niin pieni, että tavallaan tämän kaltainen tuotekehittely ja myyminen ei ole järkevää. Enemmän Suomessa panostetaan ohjelmakehitykseen. (Lampela, 10.2.2022.)

Suomessa ei oikeastaan ole pilottikulttuuria, niitä ei juurikaan osata tehdä ja hyödyntää. Se kuitenkin tuntuu Vappulan mukaan olevan muutoksessa: mitä enemmän niitä tehdään, sitä enemmän niistä tuntuu olevan hyötyä. Sellaista Suomessa kuitenkin on, että tuotetaan itse jokin näyte. Tästä esimerkkinä toimii Justimus televisiosarjan kolmikko, jotka tekivät ensin Youtubeen videoita ja suosion lisääntyessä heille kehiteltiin itse tuotettujen videoiden pohjalta oma sarja televisioon. Tämän kaltainen toiminta on pilottiin verrannollista ja kannattavaa, etenkin kun pilotin saa esille katsojille ja sitä kautta saadaan palautetta. Vappula kokee pilotin olevan katsojan ja tekijöiden etu: "Pilottiprosessi auttaa pitämään yleisön kehittämissä mukana." (Vappula, 11.1.2022.)

Muualla Euroopassakaan pilotteja ei juuri tehdä. Britanniassa joitain, mutta sielläkin useimmiten haetaan koko sarjalle pilottikäsikirjoituksen eikä -jakson avulla hyväksyntää. Malleja on erilaisia. Ranskassa taas tehdään päätöksiä aika samalla tavalla kuin Pohjoismaissa, eli tilataan koko kausi kerrallaan. (Lampela, 10.2.2022.)

Pilottien rahoittaminen on Suomessa vaikeaa. Kyseinen raha on jostain muusta pois, ja tämä on syy pilottien vähäiselle määrälle. "Varsinkin Yleisradiolle ja ehkä kaupalliselle medialle muutenkin hankalaa tehdä muutama pilotti, joista sitten valitaan ne, jotka menevät liikkeelle." (Lampela, 10.2.2022.)

Pilotteja tehdään Suomessa kuitenkin jonkin verran, vaikka fiktiossa se on selkeästi harvinaisempaa. Viihdeformaatteja saatetaan sen sijaan testata kevyesti pilottijakson muodossa. (Vappula, 11.1.2022.)

Tätä Vappulan näkemystä tukee myös Mtv:n draamapäällikkö Jani Hartikainen:

Teemme pilottijaksoja viihdeohjelmista pääsääntöisesti aina, jos kyseessä on alkuperäinen idea eli ohjelma, jota ei ole koskaan aikaisemmin tehty. Pilottien tuotannollinen taso vaihtelee, joskus saatamme tehdä tv esityskelpoisen pilotin ja joskus kevyemmän version, jossa esim. lavastus on pelkistetty. Olemme myös testanneet yksittäisen ohjelman eri osioita esimerkiksi viihdeohjelmissa olevia kilpailijoiden tehtäviä. Draamasarjoista ei Suomessa pääsääntöisesti tehdä pilotteja. (Hartikainen, 20.4.2022.)

Suomessa pilotointi on enemmänkin työpilottia tai kehittelypilottia, joka on vielä varhaisessa vaiheessa. Sillä haetaan ohjelman maailmaa ja tyyliä, ja siitä saattaa vasta lähteä lopullinen käsikirjotusvaihe liikkeelle. Mikäli kuitenkin tehdään esimerkiksi klassinen rikossarja, jossa on kokeneet tekijät, niin pilotointi koetaan turhaksi. ”Mutta jos on esimerkiksi nuorille aikuisille sopiva komedia, joka ei ole verrattavissa oikein mihinkään mitä on tehty aiemmin, niin silloin voidaan tekijöiden kanssa jutella, että tehtäisiinkö pilotti tästä ja katsotaan, minkälainen kerronta siitä syntyy.” (Lampela, 10.2.2022.)

Meillä on yksi sellainen pilotti, joka tehtiin Chilessä Invisible heroes sarjaan. Käytiin aika pienellä porukalla siellä Chilessä ja pilotointiin samalla myös sitä työskentelyä, että miten saadaan suomalainen ja chileläinen tuotantokulttuuri yhteen ja miten näyttelemistavat eroavat toisistaan. Vaikka kuvattiin vain kolme päivää, ne kohtaukset olivat hyvin harkittuja ja niissä oli sellaisia elementtejä, jotka niissä materiaaleissa pitäisi näkyä. Ja toki vaikka siihen meni rahaa, niin kyllä se kannatti tehdä. Sillä se olisi iso riski, siihen menee paljon rahaa, että mennään kuvaamaan vaan koko sarja Chileen tietämättä, miten he toimivat. Mutta jos käy tekemässä pilotin siellä ja pystyy arvioimaan minkälainen tuotantomalli, minkä kokoiset työryhmät, niin sitten voi paremmin rakentaa sen, miten se tuotanto sitten tehdään, kun on rahoitettu projekti. (Lampela, 10.2.2022.)

Vappulan mielestä pilotit ovat lähtökohtaisesti hyvä asia etenkin tekijöille selvittämään, tarkentamaan ja viilaamaan sitä, mistä me haluamme kertoa ja millä tavoin (Vappula, 11.1.2022).

Myös viihteen puolella ollaan samoilla linjoilla. Nelosen kotimaisen viihteen päällikkö Mirko Baas pitää pilotteja kannattavana, ainoa este on usein raha. Parempi päästä kokeilemaan etukäteen toimivuutta ja tehdä muutoksia, kuin huomata ne vasta kesken tuotantokauden. (Baas, 29.4.2022.)

4.2 Kehittelykaavan eri muodot

Yleensä projektit etenevät niin, että tehdään ensin konsepti, esimerkiksi 10 sivuinen dokumentti, jossa on keskeiset henkilöhahmot ja tapahtumat kaudelta, jotain teemasta ja tekijöiden sanat. Vasta se myydään kanavalle, ja sitten kanava mahdollisesti alkaa rahoittaa käsikirjotusprosessia. Toinen vaihtoehto on hakea Suomen elokuvasäätiöltä rahoitusta tai sitten muualta apurahoja käsikirjotusvaiheeseen. (Vappula, 11.1.2022.)

Jos kyseessä on täysin Ylen rahoittama sarja, niin silloin ei käytännössä tilata pilottikäsikirjotusta. Silloin käsikirjoituksen kehittäminen tähtää siihen, että tilataan käsikirjoitus kokonaisuudessaan siinä vaiheessa, kun konseptivaihe on ohi ja tiedetään, että se on kiinnostava. Jos kyseessä on kansainvälisesti yhteisrahoitettava sarja, pilottijakso on oleellinen työkalu mukaan keskusteluun siitä, minäkalaisia kumppaneita löytyy. Kun löytyy kumppaneita, jotka haluavat lisää luetavaa niin sitten on edessä pilotin kirjottaminen, samalla kausitarina ja mahdollisesti jaksosynopsis. (Lampela, 10.2.2022.)

Kun pilottikäsikirjoitus menee eteenpäin, niin se voi tulla Ylen tuottajan tai dramaturgin ehdotuksesta, tai tekijä itse ehdottaa, että olisi kiva pilotoida sitä, niin sitten ruvetaan kattomaan, että mikä olisi mahdollista. (Lampela, 10.2.2022.)

Tuotantoyhtiö on yleensä mukana siinä vaiheessa, kun pilottikäsikirjoitusta lähdetään myymään eteenpäin esimerkiksi Ylelle. Yle pyrkii yleensä jo aika varhaisessa eli konseptointivaiheessa saamaan sarjoja tarjolle, ja se toimii heidän taroituksiinsa hyvin. Näin Yle voi olla mukana jo kehittelyssä. (Lampela, 10.2.2022.)

Kaava voi toimia myös toisin päin – käsikirjoitus voidaan ensin myydä Ylelle ja sitten vasta etsitään tuotantoyhtiö mukaan. Suurin osa tulee kuitenkin niin, että on jo tuotantoyhtiö mukana, sillä ne hakevat aktiivisemmin ideoita ja kirjoittajia. (Lampela, 10.2.2022.)

Jos joku ahkerasti kirjoittaa kaksi vuotta ja tuo meille Ylelle 10 osasen tv-sarjan, niin se on kovin ongelmallista, sillä me joudumme vertaamaan sitä moneen muuhun hankkeeseen, jotka ovat eri kehityskäsikirjotusvaiheessa tai jo julkaisussa. Silloin joudutaan kertomaan tekijälle, että tässä on paljon samoja henkilöitä, perusväittämiä tai muuta, jotka tapahtuvat muissakin sarjoissa, niin sen muokkaaminen on yleensä epätoivosta eikä usein onnistu. Mutta, jos on hyvä idea, jossa on ehkä jo henkilöitä ja maailmaa, niin sitten mielellämme lähetään maksamaan sen kehittelyä eteenpäin. (Lampela, 10.2.2022.)

Vappula puhuu haastattelussaan samaa: jos sarjan kehittely on viety jo kovin pitkälle, saattaa olla riskinä, että tulee sellainen olo, ettei sitä voi enää muokata. Tuottajilla ja tilaajillakin on aina annettavaa projektiin. Esimerkiksi voi olla, että päähenkilö on ihan samanlainen, kuin toisessa samoihin aikoihin tuotantoon menevässä sarjassa. Silloin kannattaa tehdä päätös muutoksista. Kannattaa lähteä liikkeelle kompaktilla, tiiviillä, selkeällä idealla sen sijaan, että materiaalia on paljon. Useimmiten on haastavaa tuottaa niin paljon materiaalia ilman, että mukana kehittelyssä on ollut dramaturgi tai muita ammattilaisia. (Vappula, 11.1.2022.)

Pilottijakson valmistuttua ja mahdollisen kohdeyleisön palautteen jälkeen, tulee "kyllä tai ei" -hetki. Jos teos ei toimi, sitä ei kannata jatkaa, ja tämä päätös tulee selkeästi. Jos halutaan jatkaa, tulee analyysi siitä, mitkä asiat toimivat, mitä pitää kehittää, pitääkö katsoa uudelleen esimerkiksi tarinaa tai hahmoja. Seuraavaksi käsikirjoitusta lähdetään viemään eteenpäin. Tällöin sarjan kausitarina on jo aika hyvin mietitty, mutta vielä voidaan muuttaa aika montaa elementtiä. (Lampela, 10.2.2022.)

Pilotteja tehdään varsinaista sarjaa varten myös uudelleen. Jos tehdään pilotti pienemmällä budjetilla, sitä voidaan muuttaa isomman budjetin mukaan uudelleen. Esimerkiksi näyttelijöitä voidaan vaihtaa tai tarkentaa joitain asioita tarinassa. Pilotissa on saatettu käyttää enemmän esimerkiksi amatöörinäyttelijöitä pienen budjetin takia, mutta lopullisessa jaksossa onkin enemmän rahaa ja halutaan käyttää ammattinäyttelijöitä. Uudelleen tekemiselle voi olla monia eri syitä. Aina ei tehdä uudelleen, mutta todennäköisimmin tehdään kuin käytetään aliresursoidulla budjetilla tehtyä pilottia. (Lampela, 10.2.2022.)

4.3 Rahoitus

Yle rahoittaa vuodessa yksi tai kaksi pilottia, jotka pyritään julkaisemaan (Lampela, 10.2.2022). Myös Nelosella rahoitetaan pilotteja, usein kuitenkin puoliksi tuotantoyhtiön kanssa (Baas, 29.4.2022).

Siinä vaiheessa, kun tarvittaisiin muutakin kuin kotimaista rahoitusta, tuotantoyhtiö on oikea toimintaympäristö. Mediatatolot esimerkiksi Yle, Cmore ja Elisa ei pysty käyttämään monia rahoitusinstrumentteja, joita tuotantoyhtiöt voivat. Esimerkiksi tuotantokannustin, joka on peräisin Business Finlandilta, on tuotantoyhtiöiden hankittavissa. Tuotantoyhtiöiden tehtävä on rakentaa rahoitusmalli ja toki kaikki mediatatolot ovat siinä auttamassa. (Lampela, 10.2.2022.)

Tuotantokannustin on enintään 25 prosentin maksuhyvitys Suomessa toteutetun tuotannon kustannuksista. Kannustimella pyritään lisäämään kansainvälistä kiinnostusta Suomea kohtaan tuotantomaana sekä edistämään suomalaisten yritysten kehitystä, kasvua ja kansainvälistymistä. Suomen tuotantokannustimesta vastaa Business Finland. (SES 2022.)

4.4 Case: Kevät X Demojakso

Opiskellessa elokuva- ja televisiotuotantoa Aalto-yliopistossa, Pietari Vappula kehitteli yhdessä käsikirjoittaja Maaria Nuoranteen kanssa nuorille suunnattua draamakomediasarjaa. Vappula kommentoi tuottajana Nuoranteen tekemää käsikirjoitusta prosessin varrella, ja paketin ollessa valmis he lähestyivät Yellow Film & Tv-tuotantoyhtiötä. Kyseinen tuotantoyhtiö valikoitui, sillä tekijät kokivat sarjansa sopivan sinne hyvin. (Vappula, 11.1.2022.)

Yellow Film & Tv kiinnostui paketista, ja he päätyivät tekemään siitä option. Sarjaan kuvattiin Yellow Film & Tv:n rahoittama demojakso nimeltä Kevät X, jota ehdittiin lähettää jo joillekin kanaville, kunnes vuonna 2018 se haluttiinkin laittaa kokonaisuudessaan nähtäville Youtubeen. Tämän lisäksi myös Facebookiin liitettiin yksittäisiä pätkiä jaksosta. Demo päädyttiin julkaisemaan, sillä näin tekijät

kykenivät osoittamaan kanaville saamallaan katsojapalautteella yleisön reaktioita ja mielipiteitä. Sarja laitettiin esittelyyn kanaville uudelle kierrokselle katsojien kommenttien ja palautteen kera. (Vappula, 11.1.2022.)

Katsojilta kysyttiin videon yhteydessä seuraavat kysymykset:

Kenen stoori kiinnostaa eniten? Onko jokin erityisen hyvää? Samaistutko johonkin? Mikä tai kuka ärsyttää? Tuntuuko tää uskottavalta? (Yellow-FilmTv 2018.)

Eniten tekijät halusivat miettiä ja panostaa demon kohdalla näyttelijävalintoihin, jotta pilotista ja sen roolituksesta tulisi kiinnostava. Pilotissa haluttiin uusilla näyttelijäkasvoilla osoittaa, että he pystyvät kannattelemaan sarjaa ja siitä tulisi hyvä juuri näillä näyttelijöillä. Esimerkiksi lyhytelokuvaan verrattuna mietittiin enemmän, miten juuri nämä kasvot myyvät. (Vappula, 11.1.2022.)

Katsojien palaute oli lähes täysin positiivista. Palaute auttoi näkemään, mikä konseptissa oli erityisen toimivaa ja mitä kannattaa viedä vielä eteenpäin. Sarjaa ei kuitenkaan saatu myytyä kanaville. Vappula arvelee suurimman syyn olleen se, että konsepti oli melko löyhä: "Periaatteessa hahmoja hengaamassa kämppiksinä." Petauksia tulevaan kyllä oli, mutta välitön koukku jäi puuttumaan demojaksosta. (Vappula, 11.1.2022.)

Vappula kokee kuitenkin ainakin tämän sarjan kohdalla demojakson tekemisen hyväksi tavaksi toimia, mutta se ei toimisi kaikille. Etenkin todella henkilöhahmovetoisissa draamakomedioissa pilotti on todella tehokas tapa testata sitä, löytyykö juuri näistä hahmoista samaistumispintaa ja miten ne kannattaa esitellä yleisölle. (Vappula, 11.1.2022.)

En usko, että tekisin vastaavaa enää Kevät X henkisellä, sillä aika on hieman muuttunut. Yleismeininki oli silloin erilainen. Draamakomedian kohdalla en lähtisi tekemään tällaista, ellei siinä olisi joku tosi tietty sävy tai tunnelma, jota ei ole tehty

aiemmin, eli täytyisi jotenkin todistaa sen toimivuus. Riippuisi kyllä paljon formaalista. (Vappula, 11.1.2022).

5 Lopuksi

Kuten arvelinkin, pilottien lisääntyminen suomalaisessa tuotantokulttuurissa on hankalaa rahan puutteen takia. Televisioalan ammattilaiset vaikuttavat yleisesti suhtautuvan positiivisesti pilotteihin ja niiden kautta uusien asioiden testaamiseen, mutta raha koituu usein sen esteeksi. Oli kuitenkin kiva huomata, että ala kehittyy ja pilotteja kuitenkin halutaan tehdä tietyissä tilanteissa. On täysin ymmärrettävää, että pilotteja tehdään vain harvoin, päätöstä harkitaan tarkkaan ja vain tietyissä tilanteissa pilotti on rahallisesti ja muistakin syistä järkevää toteuttaa.

Toivoisin kuitenkin, että pilotteja uskallettaisiin tehdä enemmän, tarkoittaen myös sitä, että Suomessa kokeiltaisiin enemmän uusia asioita ja niiden toimivuutta. Pilotti on toki aina taloudellinen riski, mutta se voi myös säästää paljon rahaa siinä tapauksessa, että jokin asia voidaan korjata jo ennen kuin sarja menee tuotantoon eikä esimerkiksi kesken tuotantokauden. Parhaimmillaan pilotti on sijoitus ja työkalu, joka nostaa lopullisen tuotteen arvoa huomattavasti, kun mahdolliset virheet on päästy oppimaan ja korjaamaan jo ennen sarjan lopullista tuotantoon menemistä.

Koen, että saavutin opinnäytetyöni tavoitteet hyvin. Pidän haastattelumateriaaliani hyvin arvokkaana tavoitteitani ajatellen, sillä en löytänyt kirjallisuutta aiheesta Suomen televisioalaan liittyen. Televisioalan ammattilaisten kokemus on arvokasta tietoa ja olen iloinen, että pääsin hyödyntämään sitä opinnäytetyössäni. Olen myös tyytyväinen haastateltaviini: löysin haastateltavaksi sekä suuren tuotantoyhtiön tuottajan, joka on itse ollut mukana alusta asti pilotin kehityksessä, että päällikön Yleltä, joka istuu toisella puolella pöytää ostajan puolella. Koen, että näiden kahden haastateltavan avulla opinnäytetyöstäni tuli kokonaisvaltaisempi.

Oman teososaamme kannalta tutkimukseni vahvisti ajatusta siitä, että olen tyytyväinen siihen, että toteutimme pilottijakson. Se on meille tekijöille hyvä työkalu ja markkinointiväline sarjan kokonaisuudelle. Myös haastateltavien kiinnostus teososaamme kohtaan nosti itsevarmuutta tekijänä.

Mikäli tutkimusta haluaisi vielä syventää, olisi mielenkiintoista tutkia lisää Suomessa tehtyjä pilottijaksoja. Tässä opinnäytetyössä tutustuin vain yhteen demotuotantoon, mutta olisi mielenkiintoista tutkia jo toteutettuja pilotteja ja niiden menestymistä Suomen markkinoilla. Niistä oli kuitenkin vaikeaa löytää tietoja, sillä luulen, että harva niistä on päätynyt yleisön nähtäville.

Pilottien tulevaisuus näyttää valoisalta. Uskon, että niitä kyllä tehdään jatkossakin aina, kun on tarvetta kokeilla jotain uutta. Olisi mahtavaa, jos uutta uskallettaisiin kokeilla yhä enemmän ja pilottien tekeminenkin yleistyisi, mutta ymmärrän rahan olevan sille suurin este.

Lähteet

Kauhanen, Maria 2007. IDEASTA TUOTTEEKSI – Pilotti kilpailukeinona kotimaisilla viihdemarkkinoilla. Opinnäytetyö. Viestinnän koulutusohjelma. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/17936/jamk_1202735601_0.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Kiviniemi, Emilia 2009. Oman tv-sarjaidean pilotointi – millainen työkalu tuottajalle on pilotti? Tutkintotyö. Viestinnän koulutusohjelma. Tampere: Tampereen ammattikorkeakoulu. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/10434/Kiviniemi.Emilia.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Koivisto, Minna & Vedenpää, Petra 2011. IDEASTA PILOTIKSI Uuden ohjelmaformaatin luominen tuottamisen näkökulmasta. Opinnäytetyö. Viestinnän koulutusohjelma. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/25475/minna_koivisto_petra_vedenpaa.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Levy, Bob 2019. Television development How Hollywood Creates New TV Series. New York: Routledge

Mäkeläinen Jaakko, 2022. Taivas-draamasarjan käsikirjoittaja & ohjaaja.

Rabkin, William 2017. Writing the Pilot: Creating the Series.

SES (Suomen elokuvasäätiö). Suomen tuotantokannustin. <https://www.ses.fi/tietoa-elokuva-alasta/tuotantokannustin/> (luettu 12.4.2022)

Wikipedia 2022. Television pilot. https://en.wikipedia.org/wiki/Television_pilot (luettu 5.4.2022)

YellowFilmTv 2018. KEVÄT X: DEMOJAKSO. Verkkovideo 28.3.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=MhHlb282TAA> (katsottu 7.1.2022).

Haastattelut:

Baas, Mirko. Kotimaisen viihteen päällikkö. Sanoma Media Finland Oy. Videohaastattelu 29.4.2022

Hartikainen, Jani. Head of drama and development. Mtv Oy. Sähköpostihaastattelu 20.4.2022

Lampela, Jarmo. Draaman päällikkö. Yleisradio 2022. Videohaastattelu 10.2.2022

Vappula, Pietari. Tuottaja. Yellow Film & TV 2022. Videohaastattelu 11.1.2022

Kuvat:

Kuva 1. Yle 2021. Tarjontaspeksejä 2022 (25.5.2021).
<https://yle.fi/aihe/s/10000965> (luettu 28.1.2022).

Kuva 2. Taivas-pilottijakso. Kuvakaappaus.

